

# Memoria.ro

## De vorbă cu LIDIA GHEORGHIU BRADLEY ȘI MIRCEA IVĂNOIU.

Cercetările mele pe Internet printre siturile românești m-au dus și la situl Memoria.ro, care se prezenta astfel: "Memoria.ro, creată de Fundația Aspera, este o bibliotecă digitală de interviuri, memorialistică, studii de istorie orală, cărți și imagini din istoria recentă a României, prezentând evenimente politice, sociale și culturale ale secolului XX așa cum acestea se reflectă în conștiința celor care le-au trăit." L-am "răsfoit" și m-a impresionat această inițiativă și informațiile date pe acest sit. Consider că munca celor care l-au creat și îl întrețin este de o importanță imensă, căci, prin crearea acestei baze de informații, aceștia contribuie ca noi, românii, să ne regăsim prin istoria noastră adevărată și să scăpăm de coșmarurile și complexele pe care istoria mistificată de comunism a României ni le-a creat. Acum, după 15 ani de la răsturnarea regimului Ceaușescu, când încă foștii comuniști, dispersați în partide politice cu nume diverse, încă conduc soarta României și trec sub tăcere ororile comunismului, când tânără generație se pare că nu știe nimic despre anii de teroare comunistă și când partide de tip Che Guevara se nasc în România, această bază de informații despre istoria poporului român are o și mai mare importanță, căci ne informează despre ceea ce a fost comunismul, indiferent de tip. Memoria.ro arată încă o dată ce a însemnat "somnialele comuniste" pentru poporul român, și nu numai, și contribuie la înțelegerea trecutului, pentru formarea unui viitor sănătos al poporului român.

Am luat contact, prin e-mail, cu cei care au creat Memoria.ro și dialogul avut cu aceștia vi-l prezint mai jos. S.C.



Lidia Gheorghiu Bradley.  
Foto: © Lidia Gheorghiu Bradley.

Silvia Constantinescu: Cine sunteți Lidia Gheorghiu Bradley?

Lidia Gheorghiu Bradley: În primul rând, sunt o ființă norocoasă: am reușit să îmbin lumi diverse, oameni diverși, meserii diverse, într-o viață care funcționează, care a avut pierderi și greutăți, în care am luptat cu îndârjire, dar care a decurs mai ales sub semnul reușitei. Adaug încă o însușire pe care nu eu am reușit să o pun în cuvinte, dar care cred că mi se potrivește, și de care sunt mândră: sunt un om care merge împotriva curentului. A spus-o doamna Monica Lovinescu, când m-a sunat, pe neașteptate, după ce o anunțasem că voi publica în limba engleză cartea Adrianei Georgescu "La început a fost sfârșitul", pe care dânsa o tradusese în franceză în 1950. (Acel apel telefonic

m-a bucurat ca puține altele!) Mai concret: m-am născut în 1954 și am crescut la Brașov, unul dintre cele mai frumoase orașe din lume. Tatăl meu, Constantin C. Gheorghiu, inginer pasionat de aviație, originar din Deva, a venit la Brașov în 1936 pentru a lucra la I.A.R. (Industria Aeronautică Română). Născut în 1907, fusese dus de mama lui în 1918 la Adunarea de la Blaj că să trăiască momentul Unirii. În timpul primului război mondial fuseseră deportați la Sopron, în Ungaria, căci bunicul meu, oltean, era cetățean român. Familia milita pentru unirea Transilvaniei cu România și au fost socotiți periculoși de către autoritățile maghiare din Deva acelor vremuri. În anii celui de-al doilea război mondial tata a condus secția de montaj motoare de avion la I.A.R., iar după 1945 a fost martorul transformării acelei fabrici de înaltă tehnicitate într-una producătoare de tractoare – simbol al regresului pe care sistemul comunist îl născuse. Mama provine din Sighișoara: la 20 de ani a trebuit să-și întrerupă studiile de literatură română la Universitatea din Cluj și să dispară apoi și din Sighișoara, căci părinții ei fuseseră declarați chiaburi. Copilaria mi-a fost fericită, plină de prieteni, bunătața bunicii, poveștile părinților despre vremurile incomparabil mai libere ale tinereții lor, prăjiturile mamei, cărți citite ore în șir în compania câte unui borcan de dulceață, schi pe Postăvaru și la Predeal împreună cu fratele meu, Ticușor. Ar mai fi de menționat că, după spusele mamei, aveam din copilărie o înclinație observabilă spre a face lucrurile corect. O însușire aparent plicticoasă, care, cuplată cu multă tenacitate, m-a ajutat mai târziu să răzbat în lumea mare. Liceul l-am făcut la "Andrei Șaguna" unde, datorită intervenției profesorului de latină Spiru Hoidaș, am schimbat în ultimul moment, toamna, alegerea de a urma clasa specială de fizică în decizia de a urma secția umanistă. Domnul Hoidaș i-a explicat mamei că talentul meu pentru gramatică e un dar rar și mi-a influențat astfel opțiunile pentru toți anii de studiu de atunci încolo: la lucrarea de diplomă din facultate am ales un subiect de lingvistică teoretică, apoi, în al doilea studiu făcut în străinătate, am studiat limbaje formale și mai multă lingvistică. Nu regret, am avut adesea în viața profesională ulterioară, în diverse domenii, căci am schimbat câteva profesii, convingerea că am învățat un instrument de gândire abstractă pe care puține discipline ți-l pot da, instrument care mi-a permis să învăț noi materii rapid și cu flexibilitate. Iar domnul Hoidaș, cu pasiunea lui pentru latină și înțelepciunea antică, cu intransigența lui legendară, rămâne pentru mine profesorul model.

☞ 11

Silvia Constantinescu: Cine sunteți Mircea Ivănoiu?

Mircea Ivănoiu: M-am născut la Lugoj, la sfârșitul lui noiembrie 1951. Eram, în momentul nașterii, primul copil, și am rămas până la urmă singurul, al unei familii de refugiați basarabeni. De fapt doar pe jumătate refugiați, pentru că tata era oltean, din inima Olteniei (Cleanov). Tata absolvise Școala Superioară de Comerț la Orșova, un fel de școală postliceală în finanțe-contabilitate, și după o bună perioadă de șomaj la București (unde avea un frate muncitor la "Grivița") a intrat prin concurs ca funcționar la Ministerul Lucrărilor Publice. A găsit un post vacant de contabil la Serviciul de Drumuri din Bălți, unde mama, localnică, după ce a absolvit Liceul Eparhial din Chișinău, era tânără funcționară. Îmi place să vorbesc despre istoria familiei mele, poate o voi face odată mai pe larg, dar cel mai important lucru mi se pare "acoperirea geografică", care-mi dă parcă sentimentul (poate și dreptul) de a crede că pot cunoaște și recunoaște românul din toate colțurile țării. Dacă adaug faptul că sunt născut bănățean și am băut apa de acolo până după 25 de ani, iar nevasta mea este oșancă, aceasta "acoperire" nu rămâne vorbă goală. Părinții s-au refugiat cu Serviciul de Drumuri la Lugoj și aici au rămas, mama ieșind la pensie după peste 45 de ani de vechime neîntreruptă în aceeași instituție. Tata s-a transferat contabil la Banca Națională, filiala Lugoj, în ultimii 15-20 de ani fiind tot acolo inspector de credite. Până la plecarea mea la facultate nu am avut televizor și am fost chiriași în 2-3 locuințe diferite din oraș, doar din anul 1971 am devenit proprietarii unui apartament cu 2 camere într-o locuință de raport interbelică, aproape de gară. Era o locuință după modelul britanic al caselor muncitorești (avea un backyard minuscul, de dimensiunea unei camere), atâta doar că apartamentele, cu un singur nivel, erau așezate în careu. Încă înainte de nașterea mea, mama a fost foarte afectată când, în urma unui cancer cu o evoluție rapidă, bunica maternă s-a stins cu gândul la casa ei din Bălți (cartierul Pământeni) pe care nu avea să o revadă niciodată. Mai târziu, peste ani, când am auzit că francezii legau cancerul de nostalgie și tristețe, mi s-a justificat dispariția ei prematură, la numai 51 de ani. Mama mea își diviniza mama, era un ideal pe care nu a reușit să-l atingă niciodată, în special ca stăpână a casei, prețuită la toate și care realiza marile economii din faptul că știa să facă orice la superlativ, fără să apeleze la alții, iar pentru familie era neobosită. De aproape 55 de ani bunica își doarme somnul de veci în cimitirul ortodox din Lugoj, la câteva zeci de metri de fiica și de generile ei. La Lugoj, oraș de mărime optimă pentru o viață comunitară echilibrată, am avut o copilărie obișnuită. Verile erau dedicate lecturii (devoram cărțile), iar dimineațele pe malul Timișului. Cu foarte puțin timp în urmă, un interviu al Eugeniei Voda cu Nicolae Breban mi-a redescoperit nostalgia copilăriei, interviu în care el evoca aceeași perioadă. Am descoperit chiar că am avut prieteni comuni, familia dr. Panciu (refugiați bucovineni parcă), în casa cărora am fost de zeci de ori, în special cu ocazia sărbătorilor religioase. Îmi amintesc de Nicolae Breban, tuns la zero, trecând pe lângă bazinul de pe malul Timișului, în respectul tineretului studios lugojan, pentru că citisem cu toții primele lui romane și chiar identificasem unele personaje (în special în Francisca și În absența stăpânilor).

☞ 11



Mircea Ivănoiu.  
Foto: © Mircea Ivănoiu.